

μο δὲν εἶταν πιά μόνον παράσταση σχολείου, ἀλλὰ θεάτρου, πού βέβαια οὔτε κἀν συγκρίνεται μ' αὐτό κανένα ἄλλο στήν Ἑλλάδα. Ἄν ἐξαιρεθοῦν ὁ κ. Σακελλαρίου (Ὀρτένσιος) καί ἰδιαίτερα ὁ κ. Συριόπουλος (Τρέμιος)—νευρικότερος μὲ περισσότερες απαιτήσεις φαίνονταν περισσότερο—πού δὲν εἶσαν μόνον ψεύτικοι, ἀλλὰ πού δὲν κατάλαβαν κἀν ὅτι ὅσο κι' ἂν δὲν εἶσαν ἐξαιρετικά ξελεπτισμένοι οἱ ἀριστοκράτες τῆς ἐποχῆς τοῦ Σαίξπηρ δὲν ἔπρεπε καί νὰ παρουσιαστοῦν σά χωριάτες, καί καθόλου ἄγγλοι, ὁ κ. Βρασιβανόπουλος (Δάσκαλος) πού γιὰ τὴν ὥρα τοῦλάχιστο δὲ δείχνει κανένα τάλαντο γιὰ θέατρο κι' ἀδικεῖται κι' ἀπὸ τὴν πολὺ ἀντιπαθητικὴ φωνή του, ἂν ἐξαιρεθεῖ κι' ὁ κ. Ροντήρης πού ἂν καί κάπως λιγότερα λιγωμένος ἀπὸ τὸ συνηθισμένο του ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι ὑπερβολικὰ ἄνοστος, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἥθοιοι, κι' ὄχι μόνον οἱ πρωταγωνιστές, ἔπαιξαν ἄρμονικά, σχεδὸν δημοιοιγικά.

Καί οἱ πῶ μικροὶ ρόλοι, οἱ σημαντικοὶ στὸν Σαίξπηρ γιὰτὶ ἂν καί δὲν ἐκτυλίσσονται—τὴν ἐξέλιξη τῆ δίνει μόνον σπᾶ κύρια πρόσωπα—ζωγραφίζουν τύπους, ζωγραφίζουν τὸ σύνολο τῆς ζωῆς, τὴν ἐξωτερικὴ κίνησι τῆς κύριας δράσης, καί οἱ πῶ μικροὶ ρόλοι, ἀκόμα καί τῶν ὑπηρετῶν παίχθηκαν σωστά καί μὲ ἔμπνευση. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ γίνεῖ ἰδιαίτερος λόγος γιὰ τὸν καθένα χωριστά. Δὲν πρέπει ὅμως κι' ἀπαρατήρητη νὰ μείνει μιὰ ἐξαιρετικὴ πρώτη ἐμφάνισι τοῦ κ. Τασσοπούλου (Βιονδέλλος). Ὁ ρόλος του εἶταν ἐντελῶς μικρός, εἶχε δυστυχῶς κι' ἀρκετὰ συντομευθεῖ, κἀτι διηγήθηκε μόνον ἀλλὰ τὸ διηγήθηκε τόσο ζωντανά, τόσο ἐκφραστικά, καί οἱ κινήσεις του, οἱ στάσεις του, εἶσαν τόσο ἀπλές κι' ἄρμονικές, ὥστε ἔδωσε ἄπειρες ἐπιπέδες γιὰ τὴν ἐξέλιξή του.

Ὁ κ. Βιράλης (Τράνιος) ἔπαιξε μὲ πολὺ κέφι, κέφι διαχυτικὸ ἀλλὰ καθόλου πρόστυχο. Ὁ κ. Παπαχρήστος (Βατίστας) εἶταν ὅπως εἶναι πάντοτε ἐντελῶς correct. Τίποτε ἄλλο. Δὲν εἶναι δυνατό ποτὲ τίποτε ἰδιαίτερο νὰ τοῦ κατηγορηθεῖ, ἀλλὰ τοῦ λείπει κάποια πνοή, κάποια ἐντονη δημιουργικότητα, μένει πάντοτε λίγο ψυχρός. Ὁ κ. Παντόπουλος (Γρούμιος, ξετυλίγεται σὲ πολὺ καλὸ κωμικό. Δὲν εἶναι ἐξαιρετικὰ λεπτός, δὲ θὰ εἶναι ποτὲ ψυχολόγος κωμικός ὅπως ὁ κ. Κοντογιάννης, ἀλλὰ δὲν τὸν παρασέρνει καμιά ὑπερβολὴ καί μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ πολὺ καλλιτεχνικά ρόλους καθαρά ἄστειους. Ἡ δ. Μπατιστάτου στὸν πρῶτο μεγάλο ρόλο ὅπου ἐμφανίσθηκε δὲν εἶχε φυσικὰ ἀκόμα ὅλη τὴν ἀπαραίτητη πείρα καί εὐκολία στὴ σκηνή, φανέρωσε κάποια ἀδεξιότητα, πού δὲν πείραζε ὅμως καί πολὺ στὸν ρόλο τῆς Βιάγκας, τοῦ εὐγενικοῦ κοριτσιοῦ. Κ' εἶχε στιγμές, κάποιες κινήσεις ἀληθινὰ χαριτωμένες, πολὺ ζωντανές, ἀληθινὰ δημιουργικές. Καί τὸ ἐλάχιστομα τῆς προφορᾶς τῆς, θὰ τὸ εἶχε προσέξει φαίνεται, ἀκούονταν ὁπωσδήποτε λιγότερο.

Ξεχωριστὰ ἀξίζει νὰ θανασταθοῦν οἱ ἀλματικές πρόοδοι τοῦ κ. Δεστούνης καί τῆς δ. Κοτσάλη. Ἡ δ. Κοτσάλη στὸν ἀρκετὰ δύσκολο ρόλο τῆς «Μέγαιρας» καί πού δίνει εὐκαιρία σὲ ὑπερβολές, ἔπαιξε μὲ τέλειο μέτρο, κατόρθωσε νὰ ὑπερικήσει κάθε τῆς νευρικό τίλ πού δὲν ἀναφάνηκε οὔτε στίς πῶ ὑστερικές ἐκρήξεις θυμοῦ τῆς Μέγαιρας. Τῆς παρουσίασε καλλιτεχνικά καί ψυχολογικά, εἰσώρησε καί παρουσίασε ὅλη τὴ βαθμιαία ἐξέλιξη καί πῶ μέσα στήν ψυχὴ τῆς Μέγαιρας, κατὰ τὴν ἀνάγκη.

Ὅ,τι μόνον ὑποδειχνύει ὁ Σαίξπηρ. Ὑποτάζεται σιγά ἢ Μέγαιρα, ἐπαναστατεῖ ἀκόμα ὀλοένα, ὀλοένα πῶ ἀδύναμα, ὡς πού στὸ τέλος δαμάζεται ἐντελῶς.

Ἡ δ. Κοτσάλη ξαναβρῆκε τὸν ἑαυτὸ τῆς, ἄς τὸν ἀναπτύξει τώρα γιὰ νὰ γίνεῖ πολὺ δυνατὴ δραματικὴ ἥθοιοιός.

Ὁ κ. Δεστούνης ἀνάλυσε καί χρωμάτισε πολὺ λεπτὰ τὴ δύναμη, τὴ θέλησι καί τὴν τρυφερότητα τοῦ Πετρούκιου. ἔπαιξε πολὺ φυσικά, πολὺ ζωντανά, πολὺ δημιουργικά· τοῦ λείπει μόνον ἀκόμα, ἂν καί τὴν ἀποχτᾶ ὀλοένα, κάποια ἀπαραίτητη ἐξωτερικὴ εὐγένεια.

Τὶ κρίμα τὸ θέατρο τοῦ Ὁδείου νὰ μὴ διαλέγει πάντα μὲ σκέψη τὰ κομμάτια του. Οἱ ἥθοιοι δὲν τοῦ λείπουν καί θὰ μπορούσε νὰ δίνει μόνον παραστάσεις καλλιτεχνικές, ἂν ὄχι ἀκόμα ἀπόλυτα, τουλάχιστο σχετικά. Τὶ κρίμα ἀκόμα—σ' αὐτὸ ὅμως δὲ φταίει—σχεδὸν ὅλοι οἱ ἥθοιοι του νὰ ἔχουν τάλαντο κωμικό. Μετὰ τὴν τὴσ ὀδυνηρὴ καὶ ἀνακληρωτὴ ἀπώλεια τοῦ κ. Τσιτσιλιάνου, πού ἡ δημιουργία του τοῦ Ἄλφρεδ στὸ μικρὸ Ἐθολφ ἀλησμόνητη θὰ μείνει, εἶναι μάλιστα ζήτημα ἂν τὸ θέατρο τοῦ Ὁδείου μπορεῖ νὰ ἀνεβάσει σήμερα ἓνα δράμα. Οὔτε ὁ κ. Δεστούνης οὔτε ὁ κ. Παπαχρήστος μποροῦν νὰ παίξουν ρόλους jeune premier καί λείπουν ἐντελῶς οἱ δεῦτεροι δραματικὰ ρόλοι. Ἱεραρχίες βέβαια στὴ φιλολογικὴ δημιουργία δὲν ὑπάρχουν, οἱ φιλολογικὲς ὅμως κωμωδίες εἶναι σχετικὰ λίγες, καί τὸ θέατρο τοῦ Ὁδείου θὰ ἔπρεπε νὰ μπορούσε νὰ παρουσιάσει ὅλα τὰ ἀριστουργήματα τῆς ξένης καί ἑλληνικῆς λογοτεχνίας. Μ' ὅλη τὴ μεγάλη τους ἀξία, τὸν πλοῦτο ζωῆς καί χαρακτήρα τους, οἱ κωμωδίες τοῦ Σαίξπηρ εἶναι κάπως παλιωμένες, μονότονες, καὶ ἂν ἡ παράστασή τους ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἐνδιαφέρει ἐξαιρετικά, δὲν ὑπάρχει καί λόγος νὰ ἀποτελοῦν αὐτὲς τὸν μόνον πυρῆνα μιᾶς ὀλόκληρης περιόδου παραστάσεων ἐνὸς θεάτρου μὲ πλατύτερο σκοπὸ.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Ἄνοιξαν τὰ τριαντάφυλλα κόκκινα μιὰν αὐγὴ,
Κι' εἶδαν τὸ ροδοχάραμα, τὸν ἥλιο ὠραία νὰ βγῆ,
Ἄγνάντεψαν τὸν οὐρανὸ μὲ μάτια ἐρωτικὰ
Κι' ἀκούσαν τὰ λαλήματα τῶν ἀηδονῶν γλυκὰ.
Ἐνα κορίτσι διάβηκε σιμὰ τους τρυφερό...
Κι' εἶδαν τὸ ἡλιοβασιλεμα ν' ἀνάψη φλογερὸ
Τ' ἄστρα νὰ λάμπουνε ψηλὰ στή σκοτεινὴ νυχτιά
Καί κλείσαν τὰ μάτια τους καί δὲν τ' ἀνοίξαν πιά.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

Ἐμέρισαν τὰ σύννεφα, στοῦ Μάρτη τὴν λιακάδα,
γέμισε ὁ ἀγέρας μυρωδιές, κ' ἡ γις μὲ πρσιανάδα.
Ἡ ἀνοιξὴ γεννήθηκε μ' ἀπέλα τῆς τᾶ κάλλη,
γονάτισα στὸ μενεξὲ μὲ τὸ σκυψτὸ κεφάλι

★ ★

Ἄργα περνᾶ ἡ μέρα μου μὲ λύπη φορτωμένη
κι' ὁ Πόνος κῶρα Βασιλιάς, στὰ ὀλόστεγνά μου χεῖλη
μὰ κ' ἡ θλίμῆ μου καρδιά, παντοτεινὰ κροσσώνει,
μιὰν ἀνθημένη ἀγαλιά, σ' ἓνα γαλάζιο θελί.